

POSTANOWIENIE

30 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 30 czerwca 2025 r. w Warszawie
zażalenia Z. W. i J. W.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Lublinie

z 25 lutego 2025 r., II Ca 435/22 (WSC 38/24),

w sprawie z wniosku Z. W. i J. W.

z udziałem B. M., A. M., Skarbu Państwa - Starosty L., Powiatu L., I. T. i K. M.

o stwierdzenie zasiedzenia

uchyla zaskarżone postanowienie.

(a.z.)

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy J. W. i Z. W. wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie z 29 sierpnia 2024 r.

Zarządzeniem z 9 grudnia 2024 r. pełnomocnik wnioskodawców został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi, m.in. przez uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w terminie tygodniowym od dnia doręczenia wezwania pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej.

W piśmie z 23 grudnia 2024 r., złożonym w wyznaczonym terminie, pełnomocnik wnioskodawców przytoczył argumenty, które miały uzasadniać potrzebę rozpoznania skargi (pkt 5).

Postanowieniem z 25 lutego 2025 r. Sąd Okręgowy w Lublinie odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawców.

W uzasadnieniu stwierdził, że wezwany pełnomocnik nie wykonał we właściwy sposób przedmiotowego zarządzenia w części dotyczącej przytoczenia uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Okręgowy przyjął, że zamieszczone w badanej skardze stwierdzenie, że skarga kasacyjna jest uzasadniona, leży poza zakresem podstaw przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Uzasadnieniem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania może być bowiem co najwyżej powołanie się na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie wystarczy przy tym powołanie się na oczywistą zasadność skargi, ale konieczne jest wskazanie w uzasadnieniu skargi w czym ta oczywistość się przejawia. W konsekwencji Sąd Okręgowy stwierdził, że pełnomocnik wnioskodawców nie powołał się na podstawę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ani też nie przedstawił uzasadnienia, które nawiązywałoby do takiej podstawy.

Sąd Okręgowy uznał ponadto, że ustawowej podstawy uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie stanowią również argumenty przytoczone w punkcie 5 pisma pełnomocnika z 23 grudnia 2024 r., gdyż dotyczą one zagadnień leżących poza zakresem przepisów art. 398⁹ § 1 k.p.c. Wskazał, że jedynym stwierdzeniem zawartym w skardze odwołującym się do ustawowej podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jest wskazanie, że skarga kasacyjna „zawiera w swej treści istotne zagadnienie prawne wymagające rozstrzygnięcia a dotyczące przepisów k.p.c. obowiązujących w okresie biegu terminu zasiedzenia nieruchomości objętej wnioskiem w sprawie niniejszej.” Nie wskazano jednak treści istotnego zagadnienia prawnego oraz nie przedstawiono żadnych argumentów mających przemawiać za jego wystąpieniem.

Wnioskodawcy zaskarżyli powyższe postanowienie w całości. W zażaleniu zarzucili naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. polegające na niewłaściwym zastosowaniu wobec wyczerpującego wskazania zarówno w skardze, jak i w piśmie z 23 grudnia 2024 r. przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Sąd ten (sąd drugiej instancji) dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej, a jego kognicja obejmuje ocenę, czy skarga została wniesiona od orzeczenia podlegającego zaskarżeniu tym środkiem prawnym, przez osobę legitymowaną do jego złożenia, w sprawie, w której skarga jest dopuszczalna z uwagi na jej przedmiot i wartość zaskarżenia, z zachowaniem warunków wskazanych w art. 87¹ k.p.c., w ustawowym terminie oraz czy skarga spełnia wymogi konstrukcyjne i formalne, a także, czy została należycie opłacona. W zależności do wyniku tej wstępnej oceny sąd drugiej instancji albo odrzuca skargę kasacyjną *a limine* albo wzywa skarżącego do uzupełnienia, poprawienia lub opłacenia skargi (zob. postanowienie SN z 10 czerwca 2024 r., III CZ 48/24).

Skarga kasacyjna powinna zawierać oprócz wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), które muszą nawiązywać do którejś z przyczyn kasacyjnych – przesłanek przedsądu wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że w obowiązującym stanie prawnym brak formalny skargi kasacyjnej stanowi tylko całkowity brak uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (rozumiany jako brak przytoczenia przez stronę skarżącą okoliczności, które w jej ocenie mają świadczyć o potrzebie przyjęcia skargi). Jeśli w skardze kasacyjnej zawarto wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oraz przedstawiono "jakikolwiek" uzasadnienie takiego wniosku, to skargi nie można traktować jako niespełniającej wymagań formalnych (zob. postanowienie SN z 12 października 2017 r., II UZ 61/17).

Ustawodawca nie określił konstrukcji i wymagań merytorycznych, jakie ma spełniać uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący decyduje zatem o obszerności uzasadnienia i argumentacji, jaka zostanie w nim przedstawiona. Siłę tej argumentacji w kontekście okoliczności odnoszących się do przebiegu i wyniku postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym orzeczeniem, ocenia Sąd Najwyższy na posiedzeniu wyznaczonym w celu zbadania zasadności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zależy

od niej wynik posiedzenia "przedsądowego", chyba że w sprawie wystąpią takie okoliczności, które Sąd Najwyższy musi dostrzec z urzędu jako przemawiające za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 24 lutego 2023 r., III CZ 453/22).).

Za nie znajdujące ustawowego uzasadnienia należy uznać wyrażane w judykaturze stanowisko według którego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powinien przedstawić nie tylko przyczynę kasacyjną, przewidzianą w art. 398⁹ § 1 k.p.c., ale również powinien on zawierać przytoczenie minimum jednej, należycie uzasadnionej przy wykorzystaniu argumentacji ściśle jure, przyczyny kasacyjnej, na której skarżący opiera postulat skierowania przez Sąd Najwyższy skargi do merytorycznego rozpoznania (zob. postanowienie SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, i z 10 czerwca 2024 r., III CZ 48/24).

Wobec powyższego, że nie było podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej wnioskodawców. Ich skarga kasacyjna zawierała wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z powołaniem podstawy prawnej – art. 398⁹ § 1 i 4 k.p.c. (k. 1093), a zatem odnosił się on do ustawowej przyczyny kasacyjnej. Pełnomocnik skarżących wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi – w wyznaczonym terminie – wniósł pismo, w którym w wydzielonym redakcyjnie fragmencie (pkt 5) przedstawił swoje argumenty przemawiające za rozpoznaniem skargi (k. 1106), a ich powiązanie z wnioskiem zamieszczonym w skardze przemawia za uznaniem, że braki formalne środka prawnego zostały usunięte.

Dokonanie oceny czy uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera prawidłowo skonstruowany wywód i czy faktycznie świadczy on o istnieniu przytoczonej przyczyny kasacyjnej oraz czy przekonuje o potrzebie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy do wyłącznej kompetencji Sądu Najwyższego.

Argumenty przedstawione przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu wskazują natomiast, na dokonanie tego rodzaju oceny przez ten Sąd co należy uznać za niedopuszczalne.

Wobec powyższego brak było podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej, a zaskarżone postanowienie należało uchylić.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Maciej Kowalski

(a.z.)

[r.g.]